

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 listopada 2017 r.,
sprawy **M.M.** ,
uniewinnionego od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 217 § 1 k.k.
z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego R.
G.,
od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt V Ka
(...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 28 lipca 2016r.,
sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżyciela prywatnego R.G., kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2016 r., sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w L. uniewinnił oskarżonego M.M. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 217 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku apelację złożył pełnomocnik oskarżyciela prywatnego R.G. zarzucając:

„1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k., polegającą na dowolnej i jednostronnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, pominięciu przy wyrokowaniu istotnych okoliczności oraz lakonicznym i niepełnym uzasadnieniu orzeczenia, co doprowadziło do przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów skutkującej jej dowolnością, przejawiającej się w pominięciu przy wyrokowaniu istotnej okoliczności wskazywanej przez pokrzywdzoną, iż podczas zatrzymania małoletniej przez oskarżonego przy drzwiach wyjściowych z budynku sklepu, została ona przytrzymana przez niego siłą za rękę, a następnie szarpnięta i przeciągnięta w kierunku wejścia na teren sklepu, pomimo tego, iż powyższe zdarzenie nie zostało bezpośrednio zarejestrowane przez kamery monitoringu, to jednak z zapisu obrazu wynika, iż od momentu jak oskarżony wybiega za dziewczynką do momentu wejścia z nią na teren hali sklepu upływa ok. 11 sekund, (w tym czasie oskarżony musiał pokonać odległość ok. 14 m., odpiąć zabezpieczenie przejścia pomiędzy kasami, przekonać G.G., aby poszła z nim do pomieszczenia socjalnego oraz przejść przez obrotowe wejście na teren sklepu), co prowadzi do wniosku, iż w tak krótkim czasie M.M. nie był w stanie poinformować małoletniej o przyczynach zatrzymania, a następnie poprosić o dobrowolne udanie się z nim do pomieszczenia socjalnego, a w konsekwencji potwierdza, iż oskarżony mając świadomość, że znajduje się poza obiektywem kamer użył wobec małoletniej G.G. siły fizycznej, naruszając tym samym jej nietykalność cielesną;

- bezpodstawnym przyznaniu waloru wiarygodności wyłącznie zeznaniom D.K. oraz wyjaśnieniom oskarżonego, uznając, iż dowody te są obiektywne, wzajemnie uzupełniają się i korespondują z nagraniem monitoringu, podczas gdy oskarżony M.M. odmówił składania wyjaśnień i w toku niniejszego postępowania nie ustosunkował się do przebiegu przedmiotowego zdarzenia, zaś zeznania D.K. zawierają wzajemne sprzeczności, a wersja przebiegu zdarzenia wskazywana przez świadka nie znajduje oparcia przede wszystkim w zapisie z kamer, zaś Sąd I instancji pominął powyższe sprzeczności, uznając jednocześnie na podstawie powyższych dowodów, że zachowanie oskarżonego nie wyczerpuje znamion strony podmiotowej, jak i przedmiotowej zarzucanego mu czynu;

- bezzasadnym zakwestionowaniu zeznań oskarżyciela prywatnego R.G., małoletniej pokrzywdzonej oraz świadków M.G. i K.G., w zakresie w jakim świadkowie wskazywali na użycie przez oskarżonego siły fizycznej wobec G.G., co spowodowało u niej naruszenie nietykalności cielesnej, wyłącznie na tej podstawie, że w ocenie Sądu Rejonowego zeznania w/w świadków, stanowiły „odwet” oraz zmierzały do celowego obciążenia oskarżonego odpowiedzialnością kamą za zatrzymanie małoletniej oraz zawiadomienie funkcjonariuszy policji o zaistniałym zdarzeniu, w sytuacji gdy powyższe ustalenia Sądu I instancji są całkowicie dowolne w tym zakresie i nie znajdują oparcia przede wszystkim w materiale dowodowym niniejszej sprawy;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, przejawiający się w niesłusznym przyjęciu, że oskarżony M.M. swoim zachowaniem nie zrealizował znamion zarzucanego mu prywatnym aktem oskarżenia czynu, w sytuacji gdy zebrane dowody jednoznacznie wskazują, iż oskarżony zastosował wobec małoletniej G.G. środki przymusu bezpośredniego, w ten sposób, że szarpnął oraz przeciągnął pokrzywdzoną przy użyciu siły w kierunku wejścia do hali sklepu, a następnie uciskając ją trzykrotnie pod ramię, naruszył jej nietykalność cielesną, w sytuacji gdy zgodnie z obowiązującymi oskarżonego w dacie zdarzenia przepisami ustawy z dnia o ochronie osób i mienia (Dz.U. 1997 nr 114 poz. 740), M.M. nie był licencjonowanym pracownikiem ochrony, stąd też nie był uprawniony do podjęcia czynności związanych z zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego i wiążących się jednocześnie z naruszeniem nietykalności cielesnej małoletniej, co w konsekwencji prowadzi do uznania, iż jego zachowanie wyczerpuje znamiona występkę z art. 217 § 1 k.k.”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2017r., sygn. akt V Ka (...) Sąd Okręgowy w L. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego R.G., zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść skazanego M.M. i zarzucając:

„ 1.rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie obrazę przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 217 § 1 k.k. poprzez jego niesłuszne niezastosowanie i utrzymanie w mocy wyroku uniewinniającego w sytuacji, gdy na podstawie przeprowadzonej przez Sąd II instancji analizy materiału dowodowego oraz zgodnie z ustalonym stanem faktycznym zasadne było stwierdzenie, że oskarżony M.M. co najmniej poprzez złapanie pokrzywdzonej za rękę przy drzwiach wejściowych, a następnie, jak wskazuje Sąd Okręgowy, przez dotknięcie jej w okolice łokcia, celem skierowania we właściwą stronę naruszył nietykalność cielesną małoletniej, a więc dopuścił się zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu zabronionego;

2) rażące naruszenie prawa, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. polegającą na pełnej akceptacji i bezkrytycznym przyjęciu przez Sąd II instancji dokonanej przez Sąd Rejonowy całkowicie dowolnej i jednostronnej, a nadto niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania i wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego oceny zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego oraz na uwzględnieniu przy wyrokowaniu i uznaniu za wiarygodne wyłącznie okoliczności i dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego M.M. przy jednoczesnym bezpodstawnym zakwestionowaniu wiarygodności dowodów świadczących o jego winie, co stanowiło rażące przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, przejawiające się w:

a) zupełnie niesłusznej i dowolnej ocenie Sądu Okręgowego, że w związku z tym, iż na nagraniu monitoringu widać małoletnią G.G. idącą przodem, przed oskarżonym M.M., a w polu widzenia kamer nie widać by doszło do żadnego szarpania pokrzywdzonej przez oskarżonego, to zapis ten wskazuje wyraźnie, że również przy drzwiach wejściowych, w chwili zatrzymania pokrzywdzonej, nie doszło do żadnych tego typu działań ze strony oskarżonego w sytuacji, gdy moment zatrzymania małoletniej za linią kas nie został objęty nagraniem kamer, natomiast zarówno z zeznań pokrzywdzonej G.G. jak i innych świadków, w tym także przesłuchanego w postępowaniu odwoławczym G.P. wynika, że oskarżony M.M. za linią kas co najmniej złapał oraz przytrzymał pokrzywdzoną za ramię wbrew jej wyraźnej woli pomimo, iż próbowała ona uwolnić się z tego uścisku, a

zaistniałe okoliczności nie uprawniały do dokonania ujęcia pokrzywdzonej z uwagi na brak przesłanek w tym przedmiocie w rozumieniu art. 45 § 2 k.p.w. w zw. z art. 243 k.p.k.;

b) bezpodstawnym odmówieniu waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonej G.G. oraz - w ocenie Sądu - opartym na nich zeznaniom świadków: R.G., M.G. i K.G., z uwagi na rozbieżność części zeznań małoletniej z materiałem dowodowym w postaci zapisu kamer monitoringu w zakresie opisu przejścia pokrzywdzonej od drzwi sklepu do pomieszczenia na zapleczu w sytuacji, gdy zarówno sama pokrzywdzona jak i jej rodzice w swoich zeznaniach podkreślali fakt dużego zdenerwowania i lęku G.G. w chwili zdarzenia, co mogło w sposób oczywisty wpłynąć na postrzeganie i ocenę sytuacji przez dziecko lecz nie powinno stanowić podstawy do zakwestionowania wiarygodności zeznań w pozostałym zakresie, zwłaszcza co do momentu zatrzymania pokrzywdzonej, niezapisanego przez urządzenia rejestrujące, kiedy to według relacji małoletniej doszło do jej zatrzymania i szarpania za ramię przez oskarżonego;

c) bezpodstawnym przyznaniu waloru wiarygodności zeznaniom świadka D.K. i uznaniu ich za obiektywne oraz korespondujące z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, podczas gdy zeznania tegoż świadka nie są zbieżne z uznanym przez Sąd za najbardziej wiarygodny i obiektywny dowodem w postaci nagrania z monitoringu, zwłaszcza zaś w zakresie w jakim świadek ten opisał swój udział w przebiegu zdarzenia i miejsce oraz odległość w jakiej znajdował się od pokrzywdzonej i oskarżonego, co powinno skutkować odmową przyznania wiarygodności zeznaniom tego świadka”.

Wskazując na powyższe, na zasadzie art. 537 § 1 i 2 k.p.k., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w L. V Wydziału Karnego - Odwoławczego z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt: V Ka (...), jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. III Wydziału Karnego z dnia 28 lipca 2016 r., wydanego w sprawie o sygn. akt III K (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535§3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Unormowanie powyższe wyklucza zatem możliwość formułowania w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i to zarówno, gdy jest on podniesiony wprost, jak i wówczas, kiedy – zmierzając do nieuprawnionego ominięcia ustawowego ograniczenia – przyjmuje postać zarzutu rażącej obrazy prawa.

Analiza zarzutów kasacyjnych wskazuje, że skarżący zmierza w sposób niedopuszczalny do zakwestionowania poczynionych i poddanych kontroli odwoławczej ustaleń faktycznych w sprawie, które doprowadziły do uniewinnienia skazanego od zarzucanego mu czynu, określonego w art. 217 § 1 k.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano na niedopuszczalność formułowania zarzutów kasacyjnych w sposób zmierzający do wymuszenia w ramach „trzeciej instancji” ponownej kontroli orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

W punkcie 1 skargi kasacyjnej, skarżący stawia zarzut obrazy prawa materialnego, tj. art. 217 § 1 k.k. przy jednoczesnym zarzucie obrazy przepisów postępowania. Tak sformułowane zarzuty obarczone są wewnętrzną sprzecznością, wynikającą z faktu, iż dotyczą one tego samego zakresu, czyli uniewinnienia M.M.. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i piśmiennictwie, konsekwentnie podkreśla się, iż obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (por. S. Zabłocki (w:) J. Bratoszewski, L. Gardocki, Z. Gostyński, S. Przyjemski, R.A. Stefański, S. Zabłocki - Kodeks postępowania karnego. Komentarz., Warszawa 2004, t. III, s. 111). Nie można zatem skutecznie postawić tego zarzutu – jak to czyni skarżący – z jednoczesnym kwestionowaniem przepisów postępowania w tym samym zakresie. Przedmiotem postępowania kasacyjnego nie może być też zasadność oceny dowodów i trafność wniosków wyprowadzonych na tej podstawie.

Zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k.. sformułowany w pkt 2 kasacji jest w istocie odpowiednikiem zarzutów opisanych w apelacji, kwestionujących wprost ustalenia faktyczne w przedmiotowej sprawie. Zarzut obraży art. 7 k.p.k. nie może być uznany za skuteczny, bowiem zarzut naruszenia tego przepisu może być stawiany wyrokowi sądu odwoławczego tylko wtedy, gdy sąd ten prowadził własne postępowanie dowodowe, względnie zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji, odmiennie ocenił przeprowadzone przez ten sąd dowody. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku przekonuje o rzetelności przeprowadzonej kontroli odwoławczej, przy pełnym respektowaniu dyspozycji art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy odniósł się bowiem wprost do wszystkich sformułowanych w apelacji zarzutów, dokonując ich rzetelnej oceny.

Z tych względów kasację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego należało oddalić, jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć oskarżyciela prywatnego R.G..

as